

A Tanács következtetései a sportban vállalt önkéntes tevékenységeknek az aktív polgári szerepvállalás előmozdításában betöltött szerepéről

(2011/C 372/06)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

EMLÉKEZTETVE

- a sport fiatalok számára jelentett társadalmi értékéről szóló, a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2003. május 5-én elfogadott együttes nyilatkozatra ⁽¹⁾,
- az aktív polgárságot előmozdító önkéntes tevékenységek európai évről (2011) szóló, 2009. november 27-i 2010/37/EK tanácsi határozatra ⁽²⁾, amely a következő célkitűzéseket hangsúlyozza:
  - az önkéntességet támogató és elősegítő környezet kialakítása az EU-ban,
  - az önkéntes szervezetek megerősítése és az önkéntes tevékenységek minőségének javítása,
  - az önkéntes tevékenységek jutalmazása és elismerése,
  - az önkéntesség értékének és fontosságának tudatosítása,
- a sportról mint az aktív társadalmi befogadás eszközéről és ösztönzőjéről szóló, 2010. november 18-i tanácsi következtetésekre ⁽³⁾,
- a sport európai dimenziójának fejlesztéséről szóló, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának szóló bizottsági közleményre ⁽⁴⁾ és az „Önkéntesség az Európai Unióban” című 2010. évi tanulmányra, amelyek alátámasztják, hogy a sportban vállalt önkéntességnek nagyon sokféle formája van jelen az EU területén és kiemelten foglalkoznak e terület jogi szabályozásával és finanszírozási forrásaival, valamint felhívják a figyelmet az önkéntesek képzésének szükségességére,
- az önkéntességnek az EU szakpolitikáiban betöltött szerepéről és a határokon átnyúló tevékenységeknek az EU-ban történő elismeréséről és ösztönzéséről szóló, a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának szóló bizottsági közleményre ⁽⁵⁾,

- a sportra vonatkozó uniós munkatervről (2011–2014) szóló, a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2011. május 20-án elfogadott állásfoglalásra ⁽⁶⁾,
- az önkéntes tevékenységeknek a szociálpolitikában betöltött szerepéről szóló 2011. október 3-i tanácsi következtetésekre ⁽⁷⁾,
- az „Önkéntesből vezetővé válni a sportban” című, Varsóban, Lengyelországban 2011. szeptember 13–14-én rendezett szakértői konferenciára, amelyen kiemelt figyelmet fordítottak a következő kérdésekre:
  - a fő sportesemények hozadéka, öröksége és az azokkal kapcsolatos tapasztalatok, valamint az, hogy hogyan lehet mindezeket kiaknázni a sportban vállalt önkéntes tevékenységek mindennapjaiban,
  - a már meglévő önkéntes-adatbázisok felhasználásának lehetősége a mindenkori sporteseményekre való toborzáskor,
  - a sportban vállalt önkéntes tevékenységek elismerését és hitelesítését támogató intézkedések szükségessége,
  - a kölcsönös tanulást és a legjobb gyakorlatok cseréjét ösztönző intézkedések szükségessége.

TUDATÁBAN VAN ANNAK, HOGY

1. kellő tekintettel az egyes tagállamok helyzetének jellegzeteségeire, valamint az önkéntesség valamennyi formájára, az „önkéntes tevékenységek” kifejezés a bármilyen formában végzett, formális, nem formális vagy informális önkéntes tevékenységekre vonatkozik, amelyeket a személy szabad akaratából, egyéni választása és motivációja alapján, a pénzügyi haszonszerzés szándéka nélkül végez. Az önkéntes tevékenységek mind az önkénteseknek, mind a közösségeknek és a társadalom egészének a javára szolgálnak. Emellett az egyének és a szervezetek számára lehetővé teszik az emberi, társadalmi, a nemzedékek közötti vagy környezetvédelmi szükségletek és problémák kezelését is, és gyakran nonprofit szervezetet vagy közösségi alapú kezdeményezést támogatnak ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ HL C 134., 2003.6.7., 5. o.

⁽²⁾ HL L 17., 2010.1.22., 43. o.

⁽³⁾ HL C 326., 2010.12.3., 5. o.

⁽⁴⁾ COM(2011) 12 végleges.

⁽⁵⁾ COM(2011) 568 végleges.

⁽⁶⁾ HL C 162., 2011.6.1., 1. o.

⁽⁷⁾ 14061/1/11 REV 1.

⁽⁸⁾ Lásd a 2. lábjegyzetet.

2. az önkéntes tevékenységeket világosan el kell határolni a fizetett foglalkoztatástól, és azt semmiképpen sem helyettesíthetik ⁽¹⁾. Nem állandósíthatják a nemek közötti egyenlőtlenséget a fizetett és nem fizetett munkavégzés terén, és nem vezethetnek a munkavállalók munkaidejének csökkenéséhez, illetve a munkaerőpiac elhagyásához,
3. az önkéntes tevékenységek nem helyettesíthetik az állam általános felelősségét a gazdasági, társadalmi és kulturális jogok garantálása és biztosítása terén,
4. a jogállamiság biztosítása és az egyének integritásának maradéktalan tiszteletben tartása érdekében az önkéntes tevékenységeket a meglévő jogszabályok hatálya alá kell vonni, és azoknak maradéktalanul tiszteletben kell tartaniuk az egyetemes alapvető jogokat és szabadságokat.

TEKINTETTEL ARRA, HOGY

1. a sport a legszélesebb civil társadalmi mozgalom az Unióban. Az önkéntességen nyugvó nonprofit tevékenységek és struktúrák a tagállamok többségében alapvető szerepet játszanak a sportesemények megrendezésében,
2. a sportban vállalt önkéntes tevékenységeket a társadalmi szerepvállalás legvonzóbb és legnépszerűbb formái között tartjuk számon, egyben a sport társadalmi örökségének részét képezik. A sportesemények szervezése – ideértve mind a sportszövetségek, mind a hivatásos sportegyesületek által szervezett eseményeket –, valamint a sport területén végzett mindennapi tevékenységek az önkénteseken és az önkéntes tevékenységeken alapulnak,
3. a sportban vállalt önkéntes tevékenységek hozzájárulnak az aktív polgári szerepvállaláshoz és a különböző háttérű állampolgárok integrációjához azáltal, hogy a sport egyetemes nyelven előmozdítják egymás jobb megértését és az egymás iránti tiszteletet, egyben hozzájárulnak az Európai Unió alapértékeinek és alapelveinek, nevezetesen a szolidaritásnak, a fenntartható fejlődésnek, az emberi méltóságnak, az egyenlőségnek és a szubszidiaritásnak az érvényesüléséhez, erősítve ezáltal az európai identitást,
4. a sportban vállalt önkéntes tevékenységek új készségekkel vértetik fel az állampolgárokat, növelve ezzel többek között a foglalkoztathatóságukat, és erősítik bennük a társadalomhoz tartozás érzését, továbbá a társadalmi változás előidézői is lehetnek,
5. a sportban vállalt önkéntes tevékenységek gyarapíthatják és erősíthetik a társadalmi tőkét, mégpedig azáltal, hogy bizalommal és együttműködésen alapuló társadalmi hálózatot építenek ki,
6. a sportban vállalt önkéntes tevékenységek olyan pozitív társadalmi attitűdök kialakulását támogatják, amelyek a sportolás során kialakuló értékeken alapulnak, például a következőket:
  - fair play,
  - csapatmunka,
  - kitartás,
  - felelősség,
  - vezetői készségek,
  - tolerancia,
  - mások iránt tanúsított tisztelet,
  - az akadályok leküzdésének képessége,
7. a sportágazat, a sportban vállalt önkéntes tevékenységekkel együtt mérhető és számottevő gazdasági és társadalmi értéket képvisel a nemzetgazdaságokban, valamint lehetőség rejlik benne arra, hogy az egész Európai Unióban serkentse a növekedés és a foglalkoztatás mértékét,
8. a sportban vállalt önkéntes tevékenységek fejlesztésének előmozdítása az önkéntes tevékenységek európai éve (2011) célkitűzéseinek megvalósítását szolgálja, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai éve (2010) céljainak folytatólagos teljesítését is, továbbá az aktív időskor európai évének (2012) célkitűzéseihez is hozzájárulást jelent,
9. a sportban vállalt önkéntes tevékenységek ösztönzőleg hathatnak a testmozgás fejlesztésére és előmozdítására minden szinten, a polgárok jólétének növelését és az életmódból fakadó betegségek előfordulásának csökkenését eredményezve,
10. a sportban vállalt önkéntes tevékenységek jelentősen hozzájárulnak a polgárok mobilitásához annak révén, hogy kompetenciákat teremtenek és elmélyítik a más tagállamok sporttal kapcsolatos tevékenységei terén szerzett tapasztalatokat, valamint fejlesztik az európai azonosságtudatot és népszerűsítik az EU értékeit annak határain túl,
11. a sportban vállalt önkéntes tevékenységek elősegíthetik az Európa 2020 stratégia átfogó célkitűzéseinek megvalósítását a mobilitás növelésével, valamint olyan tevékenységek révén, amelyek növelik a foglalkoztatást, javítják a közegészségügyet, és előmozdítják a társadalmi befogadást, az oktatást és az aktív időskort.

⁽¹⁾ A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2007. május 16-án elfogadott állásfoglalás a fiatalok önkéntes tevékenységeire vonatkozó közös célkitűzések végrehajtásáról (HL C 241., 2008.9.20., 1. o.).

A FENTIEKRE TEKINTETTEL FELKÉRI AZ EU TAGÁLLAMAIT ÉS A SPORT SZEREPLŐIT, HOGY SAJÁT HATÁSKÖRÜKBEN ELJÁRVA ÉS A SPORTSZERVEZETEK ÖNÁLLÓSÁGÁT SZEM ELŐTT TARTVA

1. teremtsenek kedvező feltételeket a sportban vállalt önkéntes tevékenységek fejlesztésére, különösen az alábbiak révén:
  - a jó gyakorlatok cseréje a tagállamok és a sportszervezetek között,
  - a sportszervezetek autonómiájának tiszteletben tartása, és megfelelő tagállami szintű támogatás biztosítása számukra,
  - annak biztosítása, hogy a sportágazat önkéntesei részesüljenek a szükséges képzésben, és biztonságban élvezhessék az önkéntesség előnyeit,
2. működjenek közre annak előmozdításában, hogy a sportágazat önkéntesei, illetve a sportban vállalt önkéntes tevékenységek pozitív megítélésben részesüljenek,
3. tartsák szem előtt, hogy a sportban vállalt önkéntes tevékenységek a kompetenciák és a készségek növelésének fontos eszközei. E cél elérése érdekében:
  - megfelelő lépéseket kell tenni a sportban vállalt önkéntes tevékenységekhez kapcsolódó, nem formális és informális tanulás révén szerzett kompetenciák és készségek azonosítása felé, és meg kell vizsgálni, hogy miképp lehetne növelni azok elismertségét és hitelességét a nemzeti képzési rendszerekben, szem előtt tartva az európai képzési keretrendszert is,
  - az intézkedések előkészítése során konzultációt kell folytatni a sport szereplőivel és az önkéntes szervezetekkel,
4. ösztönözni kell az együttműködést a közigazgatási szervek és a sportszervezetek között helyi, nemzeti és európai szinten olyan hálózatok létesítése céljából, amelyek alkalmasak az önkéntes tevékenységeket hátráltató közös problémák kezelésére,
5. elő kell mozdítani az önkéntes tevékenységeket mint a nem formális és informális tanulás egy fajtáját, amely új készségek és kompetenciák elsajátítására szolgál, valamint – a formális oktatás mellett – a sportolók kettős szakmai pályafutásának részét képezik,
6. elő kell mozdítani a sportban vállalt önkéntes tevékenységeket, például tudatosító és népszerűsítő kampányok révén, amelyek célja, hogy előmozdítsák az önkéntesek pozitív társadalmi megítélését,
7. a sporttal kapcsolatos valamennyi területen hosszú távon hasznosítani kell azt a potenciált, amely a sportesemények szervezésében résztvevő önkéntesekben rejlik,
8. fel kell tárni, hogy milyen hozzáadott értéket jelentene egy olyan jutalmazási rendszer bevezetése, amely a leginnovatívabb önkéntes projekteket díjazza a sport területén.

EZZEL ÖSSZEFÜGGÉSBEN ARRA BIZTATJA AZ UNIÓS TAGÁLLAMOKAT ÉS AZ EURÓPAI BIZOTTSÁGOT, HOGY HATÁSKÖRÜKÖN BELÜL ÉS A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉVEL ÖSSZHANGBAN, VALAMINT INTÉZMÉNYI SZERKEZETÜK FIGYELEMBEVÉTELÉVEL

1. törekedjenek arra, hogy elhárítsák mindazokat a szükségtelen akadályokat, amelyek a sportban vállalt önkéntes tevékenységek fejlesztésének az útjában állnak, ideértve az indokolatlan adminisztratív terheket,
2. tanulmányozzák az önkéntes tevékenységeken nyugvó sportélet fejlődési irányát az Európai Unióban, és ennek részeként vizsgálják meg annak gazdasági és társadalmi hatásait,
3. cseréljék ki a sportban vállalt önkéntes tevékenységekkel kapcsolatos ismereteket, tapasztalatokat és legjobb gyakorlatokat,
4. mozdítsák elő, hogy a sportban vállalt önkéntes tevékenységek nagyobb súlyt kapjanak a sportra, a szociális ügyekre, az oktatásra és a foglalkoztatásra vonatkozó szakpolitikákban és stratégiákban, mind nemzeti, mind európai szinten,
5. tárják fel, hogy miképpen lehetne biztosítani, hogy a sportban vállalt önkéntes tevékenységek hozzájáruljanak az uniós alapokból támogatott projektekhez, és hozzanak létre olyan mechanizmusokat, amelyek lehetővé teszik a sportban vállalt önkéntes tevékenységek megfelelő értékelését,
6. adott esetben vegyék fel a sportban vállalt önkéntes tevékenységek egyes aspektusait a sportra vonatkozó uniós munkaterv alapján létrehozott különböző szakértői csoportok tevékenységei közé,
7. ösztönözzék a sportban vállalt önkéntes tevékenységeknek a köz- és a magánszervezetek és a civil társadalmi szervezetek közötti, a sport-, az egészségügyi, a kulturális, az oktatás-, az ifjúság- és a szociálpolitika terén folytatott ágazatközi együttműködésen alapuló fejlesztését, helyi, nemzeti és uniós szinten.

FELKÉRI AZ EURÓPAI BIZOTTSÁGOT, HOGY

1. fordítson különös figyelmet az önkéntes tevékenységekre és arra, hogy a nonprofit sportszervezeteknek – a többéves pénzügyi keretről szóló tárgyalások sérelme nélkül – hozzáférésük legyen az uniós programok következő generációjához,
2. azonosítsa a sikertényezőket, a legjobb gyakorlatokat és azokat a területeket, amelyek szorosabb együttműködést igényelnek uniós szinten, ideértve nem utolsósorban a sportban vállalt önkéntes tevékenységek fejlesztésének útjában álló akadályok elhárítását,
3. amikor új uniós jogszabályra irányuló javaslatot terjeszt be, értékelje annak a sportban vállalt önkéntes tevékenységekre gyakorolt lehetséges hatását.